

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 544/2017-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 12. septembra 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť Stavebného bytového družstva I Košice, Vojenská 14, Košice, zastúpeného advokátom JUDr. Ivanom Husárom, Advokátska kancelária, Vojenská 14, Košice, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 16 CoE 659/2016 z 25. mája 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Stavebného bytového družstva I Košice o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. júla 2017 doručená sťažnosť Stavebného bytového družstva I Košice (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej

len „krajský súd“) sp. zn. 16 CoE 659/2016 z 25. mája 2017. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 17. júla 2017.

2. Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ je účastníkom exekučného konania o vymoženie pohľadávky v postavení oprávneného. Exekúcia je vedená Okresným súdom Košice I (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 20 Er 1733/2015.

3. Uznesením okresného súdu č. k. 20 Er 1733/2015-23 z 3. júla 2015 bol zamietnutý návrh súdneho exekútora na udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Podľa konštatovania okresného súdu exekučné konanie začalo 18. marca 2015 na základe exekučného titulu, ktorým je uznesenie okresného súdu sp. zn. 15 C 99/2010, ktoré sa stalo vykonateľným 19. apríla 2011. Keďže od vykonateľnosti exekučného titulu uplynuli viac ako tri roky, s poukazom na § 61b ods. 3 Exekučného poriadku nebolo možné návrhu na udelenie poverenia na vykonanie exekúcie vyhovieť.

4. Proti uzneseniu okresného súdu sťažovateľ podal odvolanie, v ktorom okrem iného namietal protiústavnosť § 61b ods. 3 Exekučného poriadku, a to najmä v spojení s prechodným ustanovením novely, ktorá toto ustanovenie zakotvila do Exekučného poriadku. Podľa názoru sťažovateľa sa totiž exekučný titul stal vykonateľným tri roky pred účinnosťou novely, ktorá zakotvila do Exekučného poriadku § 61b ods. 3. Súčasne namietal v odvolaní aj protiústavnosť výkladu okresného súdu v tejto veci.

5. Uznesením krajského súdu sp. zn. 16 CoE 659/2016 z 25. mája 2017 bolo uznesenie okresného súdu potvrdené. Krajský súd iba odcitoval platné ustanovenie § 61b ods. 3 Exekučného poriadku, avšak s namietaným rozporom tohto ustanovenia s ústavou sa nijako nevysporiadal.

6. Podľa názoru sťažovateľa uvedeným uznesením krajského súdu došlo k porušeniu jeho označených práv podľa ústavy, listiny a dohovoru.

7. Exekučný titul sa stal vykonateľným 19. apríla 2011. Sťažovateľ poukázal na to, že v tom čase nemal žiaden dôvod navrhovať vykonanie exekúcie, lebo vedel, že exekučný titul môže uplatniť vo všeobecnej premlčacej lehote podľa § 110 ods. 1 Občianskeho

zákonníka, teda do 19. apríla 2021. Až 1. júna 2014 zákonodarca určil, že o exekúciu mal požiadať do 19. apríla 2014, lebo inak príslušenstvo pohľadávky nebude možné exekučne vymáhať. Podľa sťažovateľa z toho vyplýva, že § 243c ods. 1 Exekučného poriadku, podľa ktorého § 61b ods. 3 sa použije na exekučné konania začaté po 31. máji 2014, oprávneného vlastne spätne sankcionuje za to, že postupoval v súlade s právom. Znamená to podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu, že ide o normu neprípustne retroaktívnu, a preto odporujúcu čl. 1 ods. 1 ústavy. V právnom štáte nie je možné akceptovať takú situáciu, aby pohľadávka priznaná súdnym rozhodnutím sa stala účinnosťou nového právneho predpisu nevyvozniteľnou, pričom právny predpis spôsobujúci túto zmenu nestanovil žiadnu zmysluplnú lehotu umožňujúcu reagovať na vzniknutú situáciu.

8. Sťažovateľ ďalej poukázal na to, že podľa dôvodovej správy k novele Exekučného poriadku má novozavedené ustanovenie § 61b ods. 3 sankcionovať špekulatívne správanie oprávneného tým, že nebude môcť viesť exekúciu na príslušenstvo pohľadávky, ktoré vzniklo po vydaní exekučného titulu. Z toho je zrejmé, že toto ustanovenie treba vykladať a chápať tak, že sa týka iba tej časti judikovaného dlhu, ktorá vzniká po ukončení súdneho sporu a plynutím času narastá (úroky z omeškania, poplatky z omeškania). V prípade trov konania sa dlžná suma nijako nemení, jej výška nenarastá a v týchto prípadoch neskoré podanie návrhu zo strany oprávneného určite nie je motivované zvyšovaním jeho pohľadávky voči povinnému.

9. Výklad zákona, ktorý je v rozpore s účelom a zmyslom právnej úpravy, znamená podľa stabilnej rozhodovacej praxe ústavného súdu porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ústavy. Práve preto sťažovateľ považuje výklad a aplikáciu § 61b ods. 3 a § 243c ods. 1 Exekučného poriadku uskutočnený krajským súdom za taký, ktorý vo svojich dôsledkoch porušuje čl. 46 a čl. 20 ústavy tým, že mu neumožňuje nútene realizovať výkon svojho práva priznaného súdom, a to bez legitímneho a zmysluplného dôvodu pre takýto postup. Sťažovateľ napokon poukázal na to, že obdobný právny názor zastáva aj Okresný súd Dunajská Streda, ktorý inicioval začatie konania o súlade § 61b ods. 3 a § 243c ods. 1 Exekučného poriadku s čl. 1 ods. 1, čl. 20 a čl. 46 ods. 1 ústavy. Uznesením ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 6/2016 z 1. júna 2016 bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie.

10. Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd o jeho sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo na súdnu ochranu a spravodlivý proces sťažovateľa: Stavebné bytové družstvo I Košice(...) garantované čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ako aj základné právo sťažovateľa na vlastníctvo majetku garantované v článku 20 ods. 1 Ústavy SR uznesením Krajského súdu Košice č. konania 16 CoE/659/2016 zo dňa 25.5.2017 porušené bolo.

2. Uznesenie Krajského súdu Košice zo dňa 25.5.2017, č.k. 16CoE/659/2016 sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu Košice na ďalšie konanie.

3. Krajský súd Košice je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy konania vo výške 374,81 € do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu na účet jeho právneho zástupcu.“

11. Z doplnujúceho podania právneho zástupcu sťažovateľa z 10. augusta 2017 doručeného ústavnému súdu 15. augusta 2017 vyplýva, že sťažovateľ 10. augusta 2017 podal z dôvodu právnej opatrnosti proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 16 CoE 659/2016 z 25. mája 2017 dovolanie.

II.

12. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

13. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd

právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

14. Z už citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a uplatní sa až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ústavný súd v systéme ochrany základných práv a slobôd predstavuje *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad vyvoditeľných z § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (porovnaj m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 156/09, I. ÚS 480/2013).

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Proti uzneseniu krajského súdu podal sťažovateľ podľa vlastného tvrdenia dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok, v dôsledku čoho právomoc poskytnúť ochranu jeho označeným právam podľa ústavy, listiny a dohovoru má teraz Najvyšší súd Slovenskej

republiky v rámci dovolacieho konania. Vzhľadom na uvedenú skutočnosť bolo treba sťažnosť odmietnuť ako neprípustnú.

15. Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. septembra 2017